

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
Державний заклад
ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. Ушинського

МАТЕРІАЛИ ДЕВ'ЯТОЇ МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З АДАПТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
УПРАВЛІННЯ НАВЧАННЯМ
ATL-2023

25 – 27 жовтня 2023 р.

Одеса – 2023

Друкується за рішеннями:

Вченої ради НПУ імені К. Д. Ушинського (протокол №4 від 30.11.2023)

Вченої ради Інституту цифровізації освіти НАПН України

(протокол №15 від 30.11.2023)

A28 **Адаптивні технології управління навчанням: збірник матеріалів дев'ятої міжнародної конференції.**
Одеса-Київ, 25–27 жовтня 2023 р. – Київ: ЦО НАПН України, 2023. 92 с.

ISBN 978-617-8330-10-1

Організатори конференції започаткували традицію обміну досвідом зі створення та використання адаптивних технологій управління навчанням. У конференції приймають участь науковці України, Словенії, Ізраїлю, Литви, Казахстану, Болгарії, Латвії.

Тематика конференції охоплює наступне коло питань: психолого-педагогічні проблеми адаптивного навчання; інформаційні та інтелектуальні технології в управлінні навчанням; методика адаптивного навчання інформатики у ВНЗ та школі; освітні вимірювання в адаптивному управлінні; адаптивні технології соціальної інформатики; системи управління контентом.

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Співголови

Биков В.Ю. проф. (Україна, Київ)
Красножон А. В. доц. (Україна, Одеса)

Заступники голови

Мазурок Т.Л. проф. (Україна, Одеса)
Музиченко А. В. проф. (Україна, Одеса)
Галіцан О. А. доц. (Україна, Одеса)

Члени комітету

Абершек Б. проф. (Словенія, Марібор)
Антощук С.Г. проф. (Україна, Одеса)
Блох М. Д. проф. (Ізраїль, Тель-Авів)
Гогунський В.Д. проф. (Україна, Одеса)
Гриценко В.І., проф. (Україна, Київ)
Довбиш А.С. проф. (Україна, Суми)
Ків А.Ю. проф. (Україна, Одеса)
Ламанаускас В. проф. (Литва, Шауляй)
Маклаков Г.Ю. проф. (Болгарія, Софія)
Манак А.Ф. проф. (Україна, Київ)
Маншарипова А.Т. проф. (Казахстан, Алмати)
Семеріков С.О. проф. (Україна, Кривий Ріг)
Снитюк В.Є. проф. (Україна, Київ)
Плотніков В.М., проф. (Україна, Одеса)
Триус Ю.В. проф. (Україна, Черкаси)

ОРГКОМІТЕТ

Голова

д.т.н., професор Мазурок Т. Л.

Заступники голови

доц. Брескіна Л.В., доц. Яновський А. А.

Секретар

доц. Бойко О. П.

Члени оргкомітету

Кобякова Л. М., Корабльов В. А., Рубанська О. Я., Шувалова О. І.,
Черних В. В.

ISBN 978-617-8330-10-1

© Навчально-науковий інститут природничо-математичних наук, інформатики та менеджменту Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра прикладної математики та інформатики, 2023
© Інститут цифровізації освіти НАПН України, 2023

ФОРМУВАННЯ АДЕКВАТНОЇ САМООЦІНКИ УЧНЯ В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Вінницька Р. Р.

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Актуальність дослідження зумовлена тим, що молодший шкільний вік – період становлення самооцінки дитини. Шкільне життя вимагає від дитини вміння узгоджувати свої дії з вимогами вчителя, з розкладом шкільного життя, діями і бажаннями однолітків. Сприйняття дитини оточуючими впливає на сприйняття самого себе. У дитини з'являються свої власні погляди, відношення, вимоги і оцінки. З появою нових видів діяльності у дітей виникають нові критерії оцінок. Успішність формування повноцінної особистості, здатної задовольнити потреби сучасного суспільства, залежить не тільки від якостей і умінь, які дають освітні організації, а й від того на скільки формується самооцінка. Саме формування є одним з важливих компонентів та в яких умовах це формування відбувається.

Мета дослідження – висвітлити проблему формування адекватної самооцінки учнів як психолого-педагогічної проблеми.

Нова роль дитини має певні вимоги до його повсякденного життя. В нього з'являються нові уявлення про те як треба себе поводити, разом з тим починає розуміти свої права. Спираючись на думку та судження вчителя, батьків, своїх однокласників особистість оцінює себе по відношенню до всього, що має зв'язок з школою.

Якщо в садочку дитина, оцінює однолітків по тому як вони грають, які в них іграшки, то вже навчаючись в школі дитина оцінює однолітків як учнів. В ході навчання у дітей поступово підвищується критичність, та потреби до себе. Першокласники здебільшого мають позитивну оцінку про себе, вони позитивно оцінюють свою навчальну діяльність. Вже в другому і третьому класі діти відносяться до себе більш критично, вони оцінюють не тільки хороші, а й погані поступки, не тільки успіхи, а й невдачі.

Поступово діти навчаються самостійно себе оцінювати. Якщо самооцінка дітей першого класу повністю залежить від оцінок їх поведінки і результатів навчальної діяльності вчителем, батьками, то учні других класів починають оцінювати свої успіхи більш самостійно, вони вже обдумують чи завжди вчитель правий чи об'єктивно від їх оцінив. Саме так починають змінюватись і додаватись нові категорії явищ, що цінуються, оцінок.

Вчитель відіграє в житті учнів суттєву роль. Він є авторитетом, йому довіряють таємниці, радості та образи. В формуванні самооцінки важливу роль відіграють оцінки вчителя. Виділяється необхідність ясності педагогічної оцінки. Навіть погана оцінка буде більш корисна для самооцінки, ніж невизначена оцінка. В учня в навчальному процесі починає формуватись оцінка своїх можливостей, яка є одним з основних компонентів самооцінки. В самооцінці відбивається все те, що особистість знає про себе від інших. Відношення дитини до власних

помилки, невдачі, недосконалостям не тільки в навчанні, а й в поведінці є важливим показником самооцінки особистості.

Самооцінка дитини проявляється не тільки в тому як він оцінює себе, а й в тому як він відноситься до перемог, успіхів інших. Діти, що мають завищену самооцінку не обов'язково розхвалюють себе, але знецінюють все що роблять інші. Учні з заниженою самооцінкою можуть переоцінювати, те що роблять товариші, діти з високою самооцінкою є активними, вони прагнуть досягти успіху як в навчанні так і в спільній роботі, в іграх. В той час діти з низькою самооцінкою, ведуть себе зовсім по іншому, вони не впевнені в собі, що б вони не робили завжди чекають тільки невдалого кінця та провалу.

Під час навчального процесу в учнів потроху виникає критичність, вимоги до себе, вони оцінюють не тільки хороші вчинки, а й погані, не тільки успіх, а й невдачі в навчанні. Відношення молодшого школяра до оцінки його досягнень з кожним разом все більше і більше зв'язує потребу мати більш точне, правдиве уявлення про себе.

Формування в дитини певних цінностей приходить не тільки в школі, а й під час читання книжок, із розмов з своїми близькими людьми, з різних джерел інформації, таких як телебачення, соціальні мережі.

Часто в дітей можна спостерігати те, що вони переоцінюють власні сили та можливості, що призводить до внутрішньої невпевненості в собі, до переживань. Погана самооцінка дитини молодшого шкільного віку потребує не тільки уваги з сторони батьків та педагогів, а й зі сторони психолога, бо через це в дитини можуть виникнути проблеми в навчанні, в спілкуванні з іншими дітьми. З дітьми, що мають занижену самооцінку необхідно виконувати корекційну роботу, яка буде спрямована на підвищення впевненості в собі.

На формування адекватної самооцінки впливає ряд факторів, для яких потрібно виконувати певні умови, щоб вони вдало спрацювали. А саме взаємодія суб'єктів навчального процесу, сформованість у дитини навчальних навичок на достатньому рівні. Не менш важливим є використання різноманітних методів, створення навчальних ситуацій та ситуацій успіху, що впливатимуть на формування адекватного рівня самооцінки. Необхідним у формуванні самооцінки зі сторони батьків та вчителів є навчитись радіти успіхам дитини, допомагати у досягненні поставлених цілей. Самооцінка сформована в дитинстві суттєво впливає на подальше життя особистості, завдання дорослого підтримати та розвинути адекватну самооцінку.

Отже, можемо зробити *висновок* про те, що для підвищення самооцінки слід зорганізувати систематичну та послідовну роботу, шляхом застосування таких методів, як ігротерапія, психогімнастика, арттерапія та багато інших.

Література

1. Камінська О.В. Детермінанти виникнення низької самооцінки в молодшому шкільному віці. Теорія і практика сучасної психології. 2020. №1. С 34–38.
2. Павелків Р.В. Розвиток моральної свідомості та самосвідомості у дитячому віці: [монографія]. Рівне: Волинські обереги, 2004. 248 с